

hebben, en de kosten en de moeite van een nieuwe versie niet in verhouding zijn tot de groep Statenvertalinggebruikers.

Geestelijke steun

In 1977 besloot het NBG, samen met de Katholieke Bijbelstichting (KBS), om na het Nieuwe Testament ook het Oude Testament in de omgangstaal te vertalen. Jaakke werd weer gevraagd, maar nu samen met andere vertalers: de oudtestamentici Kees Verdegaal en Ferenc Postma en later met Harry Sysling en de neerlandica Mieke van Straten. De begeleidingscommissie bestond uit de oudtestamentici N.J. Tromp namens de KBS (verder in deze *MAW* vindt u ook een bijdrage van hem, *red.*) en C.J. Labuschagne namens het NBG. Verder was er bij elk bijbelboek een andere adviseur.

Jaakke vond het teamwerk veel aantrekkelijker. 'Vertalen is een individueel werk, ik denk maar aan Luther of Hieronymus, maar de samenwerking met andere hebraïci betekende toch een geestelijke steun. Het vertalen zelf is een eenzaam vak, je moet altijd maar doorduwen en beslissingen nemen, en dan is de aanwezigheid van collega's die je daarbij kunnen helpen gewoon heel prettig. En je kunt gebruikmaken van elkaars wetenschappelijke kennis. De gemeenschappelijke vergaderingen een keer in de drie maanden, waarin je met elkaar teksten besprak, waren erg aangenaam. Fijn was ook de aanwezigheid later van vertaalwetenschapper Jan de Waard en mevrouw M.B. Feith, die als neerlandica een geheel eigen inbreng had en een erg poëtisch taalgevoel bezat. Het was fijn met haar te werken, ze was kritisch; je werd meer bevraagd, niet alleen over wat de Hebreeuwse tekst aanbood, maar ook op wat jij als vertaler haar aanbood. Door de tijdsdruk, ook hier weer, moest er soms zoveel vaart achter de vertaling gezet worden dat er toch hier en daar oppervlakkige teksten werden ingeleverd. Ook de aanpak van stijl en van woordgebruik binnen het totaal van het Oude Testament waren af en toe te uiteenlopend. Misschien is dat wel nooit te voorkomen.'

Jaakke is een van de weinige mensen in de huidige tijd die zowel het Nieuwe als het Oude Testament hebben vertaald. Is er verschil? 'Ik vind het qua vertaalaanpak niet anders. Wel vind ik het Oude Testament rijker in die zin dat het een grotere gevarieerdheid van genres en stijlen heeft. Er komt veel poëzie voor waarin gebruik wordt gemaakt van metaforen, vergelijkingen en parallelismen, en daardoor wordt het veel boeiender en aantrekkelijker om te vertalen.'

Drie grote projecten

Drie grote projecten nam Jaakke vervolgens ter hand, die we hier kort de revue laten passeren. Samen met Evert Tuinstra was hij eindredacteur van

het boek *Om een verstaanbare bijbel*, waarin de Nederlandse vertalingen na de *Statenvertaling* behandeld worden. Vervolgens was hij een van de vertalers van de *Startbijbel*, een vertaling voor kinderen van 8 tot 10 jaar, met een eenvoudige zinsbouw en een voor die leeftijd toegankelijke woordenschat. In de tussentijd heeft Jaakke zich ingezet voor het behoud van de bijbelcollectie van het NBG. Hij zorgde ervoor dat de bijbels gerestaureerd werden, dat de collectie werd aangevuld en droeg ertoe bij dat de bibliotheek een volwaardig onderdeel van de afdeling Vertalen werd, met alle benodigde literatuur en naslagwerken die de vertalers bij hun werk nodig hebben.

Pastorale bewogenheid

Daarnaast gaf Jaakke op alle mogelijke manieren zijn kennis aan anderen door. Hij schreef artikelen en gaf lezingen over bijbelvertalen, over de geschiedenis ervan, over bijbeluitgaven. En hij beantwoordde vele brieven met vragen uit het land, over bijbelvertalingen: 'Dat heb ik altijd met veel plezier gedaan. Ik beantwoordde die brieven vanuit mijn wetenschappelijke ondergrond, maar tegelijk vanuit een pastorale bewogenheid. Je zag dat mensen worstelden met wat teksten te zeggen hadden maar ook vaak met de vraag hoe het kan dat vertalingen verschillende wegen gaan. Zo was er een vraag van een oude meneer die in de *Statenvertaling* las dat de wijsheid zich vermaakte met zijn schepping, en in de *NBG-1951* las hij dat de wijsheid zich verblijdde met zijn schepping. Hij vroeg me: dat zijn toch heel andere woorden, met verschillende betekenissen? Ik kon die man geruststellen dat in het zeventiende-eeuwse Nederlands vermaken zich verblijden betekende, en niet ons huidige zich vermaken.'

Flonkerend licht

Momenteel is Jaakke met zijn laatste grote project bezig, opnieuw een vertaalproject. Hij vertaalt de Psalmen voor de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). Hij had al zijn bijdrage geleverd aan de voorbereiding van het project, bij het opstellen van de vertaalprincipes en met het maken van een opzet voor de organisatie. Daarbij had hij het willen laten, want hij vond het tijd worden voor een nieuwe generatie vertalers. Het was door de vertraging die het project opliep dat de vertaalcoördinator, Robert Scholma, hem vroeg of hij de Psalmen voor zijn rekening zou willen nemen. In 1998 begon hij ermee.

Jaakke wordt bijgestaan door de hebraïcus Harm van Grol; deze geeft een analyse van de Hebreeuwse tekst, van de structuur, hij geeft aan wat de strofe-/versindeling is, welk teksttype het is, hoe parallelismen zijn opgebouwd, de modaliteiten van de psalm, enzovoort. Jaakke: 'Dat geeft